

Jeg medundertegnede Bløch kan ikke tiltræde Majoritetens Forslag. Vel foreligger Sagen nu i en noget anden og mere tiltalende Skikkelse end den, hvori den indbragtes i Thinget; men Forslaget er dog i det Væsentlige endnu det samme, og jeg kan derfor henholde mig til, hvad jeg ved dets første Behandling i Thinget fremførte derimod. Jeg skal kun gjentage, at jeg ikke kan finde det rigtigt, ikke forsvarligt, at ville paa tvunge Folketirken en saadan Ordning. Der foreligger fra Folketirkens Side ikke alene intet Dnske om et saadant Kirkeraad, men den har, forsaavidt den hidtil har kunnet komme til Orde, endog paa det Bestemteste udtalt sig derimod. Man siger det er kun Geistlighedens Stemme, vi have hørt gennem Landemoderne. Men selv om det kun var Geistlighedens, maatte denne Stemme dog vel i en saadan Sag tillægges en ikke ringe Vægt. Eller skulde Geistligheden maaskee kun paa Grund af hierarchiske Tendentser staae Forslaget imod? En saadan Paastand synes usorenlig med det Factum, at det, da det i Foraaret 1855 udsendtes i Landet, fandt en meget betydelig Indgang hos den ene Stand, medens det derimod hos Lægstandens mødte en forholdsvis saa ringe Interesse, at derpaa Intet kan bygges; og jeg seer forøvrigt Intet, der kunde berettige til at lægge anden Betydning i Geistlighedens Stemme, end den efter sit Indhold har. Men skulde denne Stemme virkelig kun være Geistlighedens, saa at man kunde vente at faae en anden, ja maaskee en aldeles modsat Udtalelse fra Lægstandens Side? Det forekommer mig, at den, som fremsætter en saadan Paa-stand, maa bevise sin Ret til saaledes at stille Geistligheden i Modsetning til Lægstanden, saaledes at løsrive Sognepræsterne fra deres Sognemenigheder, og det synes klart, at, dersom Folketirken var geraadet i en saadan abnormal Tilstand, maatte den i den Grad være rystet i sin Grundvold, at der kristeligvis ikke mere kunde være Tanke om noget Kirkeraad, nogen Kirkeforfatning. Jeg vover derfor indtil videre at paastaae, at, saalænge der ikke fra Lægstandens Side foreligger en bestemt Udtalelse, der gaaer i modsat Retning af Geistlighedens, har man ikke Ret til at

siige, at Geistlighedens Stemme kun er Standens Stemme, ikke Ret til at benægte, at Lægstanden har acquiesceret deri. Det er bekkendt, at en saadan Udtalelse fra Lægstandens Side ikke er fremkommen. Det er saa godt som alene Geistligheden, der har støttet Forslaget, indtil den iaar, efterat være opfordret til at tage det under en nærmere og ansvarfuldere Overveielse og, saavidt muligt, at afgive et Bøtum, ikke blot paa Standens, men paa hele Folketirkens Vegne, fandt overveielende Grunde til at opgive det. Under saadanne Omstændigheder synes det klart, at Drettelsen af et Kirkeraad maatte betragtes som en ubesøjet, Folketirken paa tvungen Foranstaltning, som et udenfra anstillet Forsøg, og det paa et Gebeet, hvor saadanne Forsøg allerminst have hjemme. Vil man siige, at den savnede Udtalelse fra Lægstandens Side søger man nu gennem Rigsdagen, da holder jeg mig forvisset om, at Rigsdagen — der, hvis den indlod sig paa Sagen, ikke mindre maatte ville repræsentere Geistligheden end Lægstanden — vil søle en uovervindelig Betænkelse ved saaledes at optræde som Folketirkens Repræsentation, uden forsaavidt den vil støtte sig til det saa godt som eenstemmige Raad, der er udgaaet fra Landemoderne. Men tager Rigsdagen Sagen paa denne Maade, da komme vi ikke til Drettelsen af et Kirkeraad, men til en Reform af Landemoderne. I disses Forbigaaelse finder jeg en væsentlig Anke mod Majoritetens Forslag, der saaledes foretrækker at bygge paa den Bund for det at knytte sig til det Bestaaende, hvori det synes man dog i det Mindste maatte kunne finde brugbare Muurpiller, over hvilke Hvelvingen kunde staaes.

Det er denne Betragtning, der har ført mig til at fremlægge mit nedenfor anførte Forslag til Lov, hvorved Folketirkens Forfatning ordnes. Skjøndt dette Forslag af mig kun er stillet som subsidiairt — for det Tilfælde, at Rigsdagen imod Formodning nu skulde ville gaae ind paa Forsatningsspørgsmaalets Afgjørelse — skal jeg dog tillade mig først at dvæle derved.

Det vil sees, at mit Forslag hviler paa det Grundlag, de om denne Sag førte